

Vertaalstrategieën ontsluiten: de drie Engelse versies van Nootbooms gedicht 'Bashō I-IV' vergeleken

JANE FENOULHET (UNIVERSITY COLLEGE LONDON)

ABSTRACT

Deze lezing heeft meervoudigheid als basisidee. In overeenstemming hiermee wordt vertaling niet meer gezien als het overzetten van een tekst uit één duidelijk afgebakende taal naar een tweede eveneens duidelijk afgebakende taal, maar als onmisbaar element van een situatie waarin meerdere talen circuleren. Bron- en doelttekst vormen geen binaire oppositie maar, in het geval van poëzie, een gelaagd netwerk van taaluitingen, beelden, stijlfiguren en interpunctie dat steeds herschreven en vertaald wordt. Dit betekent dat het origineel – in dit geval het gedicht van Nootboom - zijn speciale status verliest en dat een vertaling gezien wordt als resultaat van een creatief engagement met een bepaalde tekst. Volgens deze opvatting zijn meerdere vertalingen van een literair werk welkome manifestaties van meervoudigheid.

Het gedicht 'Bashō' van Cees Nootboom in Engelse vertaling leent zich uitstekend voor deze benadering. Niet alleen zijn er drie Engelstalige versies van het gedicht door J. M. Coetzee, Michael O' Loughlin, en Leonard Nathan en Herlinde Spahr - ook het gedicht zelf verwijst naar het werk van de Japanse dichter Matsuo Bashō. Hoewel geen vertaling in enge zin, zie ik het als een grens- en taaloverschrijdende ontmoeting met het werk van de andere schrijver.

In deze lezing zal ik de drie gedichten in het Engels met elkaar vergelijken en ze bespreken als realisaties van Nootbooms gedicht. Ik ben in eerste instantie geïnteresseerd in het globale beeld: voor welke vertaalstrategie is er gekozen, en welke aspecten van het Nederlandse gedicht brengt deze strategie aan het licht? Vergelijking van vertalingen onderling blijkt een goede manier om interessante creatieve beslissingen van vertalerskant te ontsluiten en bevordert een dieper engagement met het Nederlandstalig gedicht.

Jane Fenoulhet